

Asia: VN/14432/2025

Valtioneuvoston asetus turkiseläinten hyvinvoinnista

Kohta 1

1 § Soveltamisala

-

Kohta 2

2 § Määritelmät

-

Kohta 3

3 § Turkiseläimen käsittely ja hoito

-

Kohta 4

4 § Turkiseläinten ryhmäkasvatus ja sosiaaliset suhteet

-

Kohta 5

5 § Eläimen tuotantokykyyn vaikuttaminen

-

Kohta 6

6 § Ruokinta ja juotto

-

Kohta 7

7 § Eläimen hyvinvoinnin ja pitopaikan tarkastaminen

-

Kohta 8

8 § Eläinjalostus

-

Kohta 9

9 § Turkistilan yleiset vaatimukset

-

Kohta 10

10 § Turkistilan aitaaminen ja karkuun päässeiden eläinten pyydystäminen

-

Kohta 11

11 § Eläinsuojan olosuhteet

-

Kohta 12

12 § Pitopaikan yleiset vaatimukset

-

Kohta 13

13 § Pitopaikan varusteet ja virikkeet

-

Kohta 14

14 § Voimaantulo

-

Kohta 15

15 § Siirtymäsäännökset

-

Kohta 16

Liite 1 Minkki, hilleri ja soopeli

-

Kohta 17

Liite 2 Kettu

-

Kohta 18

Liite 3 Supikoira

-

Voitte jättää lausuntonne myös tähän

Lausunto

1 § Soveltamisala

Turkistarhauksessa käytettävät eläimet ovat villieläimiä, joilla on villien lajitovereidensa tarpeet ja vietit. Turkistarhauksessa käytettävien eläinten on tästä syystä todettu sopeutuvan erityisen huonosti vankeudessa elämiseen, erityisesti tarhoissa käytettäviin pieniin verkkopohjaisiin häkkeihin (esim. Picket & Harris 2023; EFSA 2025).

Jää epäselväksi, vastaavatko ehdotetut vaatimukset riittävästi eläinten hyvinvoinnista annetun lain vaatimusta, jonka mukaan ”eläimen pysyvän pitopaikan on oltava riittävän tilava sekä muutoinkin rakenteiltaan ja varusteiltaan sopiva eläimen fysiologisten tarpeiden sekä niiden olennaisten käyttäytymistarpeiden tyydyttämiseen, jotka liittyvät liikkumiseen, leikkiin, lepoon, kehonhuoltoon, syömiseen, ravinnon etsintään ja ympäristön tutkimiseen sekä sosiaalisiin suhteisiin”.

3 § Turkiseläimen käsittely ja hoito

Monet turkistuotannossa käytettävien eläinten käsittelyyn ja hoitoon liittyvät ongelmat johtuvat niiden pito-oloista. Verkkopohjaisella alustalla eläinten kynnet ja jalat menevät huonoon kuntoon. Villien eläinten pitäminen pienissä häkeissä aiheuttaa niille fyysisten ongelmien lisäksi myös lukuisia psyykkisiä ongelmia, kuten stressiä ja ahdistusta, mikä myös vaikeuttaa eläinten käsittelyä. Suurilla turkistiloilla yksittäisen eläimen hoitoon ei välttämättä ole mahdollista kiinnittää riittävää huomiota, mikä voi entisestään pahentaa ongelmia.

Asetusmuistiossa todetaan, että ”Kiinniottaminen on tarpeellinen toimenpide eläinten käsittelyä ja hoitotoimenpiteitä varten ja niskapihtejä joudutaan monissa tapauksissa käyttämään eläimelle kiinniottamisesta aiheutuvan stressaavan ajan lyhentämiseksi sekä eläimen käsittelijän turvallisuuden varmistamiseksi.” Tarhauksen eläimille fyysistä ja psyykkistä kärsimystä aiheuttavat olosuhteet ovat kuitenkin omiaan heikentämään eläinten hyvinvointia ja lisäämään riskiä eläimen käsittelijän turvallisuuden vaarantumisesta.

4 § Turkiseläinten ryhmäkasvatus ja sosiaaliset suhteet

Luonnossa tarhaukseen käytettävillä lajeilla on suuret reviirit, mahdollisuus valita seuransa ja esimerkiksi paeta aggressiivista lajikumppania. Pienissä häkeissä näitä mahdollisuuksia ei ole. Tarhauksen olosuhteiden on myös todettu lisäävän eläinten aggressiivista ja epänormaalia käyttäytymistä.

Turkistuotannossa käytettävät eläimet ovat sosiaalisia olentoja, joilla on sosiaaliin suhteisiin liittyviä tarpeita. Kuten asetusmuistiossa todetaan: ”Kaikkien turkiseläinlajien pennut ja nuoret eläimet ovat hyvin sosiaalisia. Emon ja sisarusten seura on pennuille välttämätöntä eläinten normaalin kehityksen kannalta.” Näiden sosiaalisten tarpeiden täyttäminen olisi asetuksessa esitetyn ehdoin vaikeaa toteuttaa.

Asetuksessa mainitaan, että eläimillä on oltava tarkkailumahdollisuus tarhalla tapahtuvaan toimintaan. On huomattava, että villeille eläimille olisi oleellista myös mahdollisuus päästä halutessaan tätä toimintaa pakoon.

6 § Ruokinta ja juotto

Turkistuotannossa pidettävillä eläimillä on oltava jatkuvasti vettä saatavilla.

9 § Turkistilan yleiset vaatimukset

Turkistarhan ”asianmukaiset pitopaikat” tulisi määritellä tavalla, joka mahdollistaa eläimen lajityypillisen käyttäytymisen.

13 § Pitopaikan varusteet ja virikkeet

Laissa eläinten hyvinvoinnista pykälässä 20 sanotaan: “Eläimiä on hoidettava siten, että niillä on mahdollisuus toteuttaa liikkumiseen, leikkiin, lepoon, kehonhuoltoon, syömiseen, ravinnon etsintään ja ympäristön tutkimiseen sekä sosiaalisiin suhteisiin liittyviä olennaisia käyttäytymistarpeitaan.” Asetuksessa ehdotetut virikkeet ja varusteet ovat riittämättömiä. Tutkimuksissa on todettu, etteivät turkistarhauksessa käytettävät virikkeet onnistu täyttämään eläinten käyttäytymistarpeita (esim. Picket & Harris 2023).

EFSA Panel on Animal Health and Welfare (2025). Welfare of American mink, red and Arctic foxes, raccoon dog and chinchilla kept for fur production. EFSA Journal. 23:7.

Picket, Heather & Harris, Stephen (2023). The case against fur factory farming: A scientific review of animal welfare standards and 'Welfur'. A report for Eurogroup for Animals and Respect for Animals.

Sutinen Susanna
Turun yliopisto